

20-J, la vaga ocultada

A tot arreu del nostre país, multitudinàries manifestacions (en algunes ciutats no se'n recordaven de tan grans) van tancar una vaga que el PP va intentar minimitzar amb totes les eines al seu abast. El Principat i les Illes Balears van ser dos dels territoris de tot l'estat amb un seguiment major, mentre que al País Valencià alguns sectors d'activitat van continuar funcionant, ni que fóra a mig gas.

Des de primeres hores del matí, el Govern de Madrid ho tenia molt clar: ningú no feia vaga, ningú no es manifestaria en les desenes de concentracions convocades al llarg del dia en totes les principals ciutats de l'estat. Era, asseguraven també amb insistència, el fracàs més gran del PSOE des de fa vint anys. Els sindicats, convocants d'aquesta jornada, no tenien cap responsabilitat en la vaga. Tota la culpa era de l'executiva del PSOE. Eren els esquemàtics arguments que repetirien fins a la sacietat al llarg de tot el 20-J els responsables del Govern central, de les seues delegacions autonòmiques i tota l'artilleria mediàtica, que va acabar esdevenint la gran arma d'Aznar en aquesta vaga general. Vist que la indústria pràcticament s'havia aturat, que la construcció també estava sota mínims, que el transport amb prou feines complia els serveis mínims i que els comerços de mig estat havien tancat, i que prou més d'un milió de persones s'havia llançat al carrer en totes les manifestacions, tan sols hi havia una manera de demostrar que no hi havia vaga: esbombar que tot el món havia acudit a treballar i no s'havia manifestat.

Potser, una de les mostres d'aquesta política informativa i de l'èxit de la jornada de vaga a Catalunya és la interpretació oficial de la Delegació del Govern espanyol sobre la participació en la multitudinària manifestació a Barcelona. De l'avinguda Diagonal a la plaça de Catalunya, el Passeig de Gràcia es va omplir de manifestants en contra de la reforma laboral, aprovada per decret, de l'executiu de José María Aznar. Però, segons la Delegació del Govern, aquesta àmplia avinguda de la capital catalana s'omple

amb unes 15.000 persones, que és la xifra que va donar de participació en la manifestació convocada per CCOO, UGT, Intersindical-CSC i USOC. Enfront d'aquesta xifra, els sindicats parlen de 600.000 participants en la manifestació de Barcelona. La Guàrdia Urbana va matisar la xifra i va donar la de 450.000 participants. Però aquesta no va ser l'única convocatòria del Principat. A Barcelona mateix, la CGT, la CNT i representants d'alguns dels anomenats moviments antiglobalització van aplegar entre uns centenars i uns milers de persones en una manifestació paral·lela a la dels sindicats majoritaris. En altres ciutats de Catalunya també es van convocar manifestacions, com la de Tarragona, amb uns 4.000 manifestants, la de Girona, que va aplegar, segons els sindicats, més de 12.000 persones –8.000, segons la Guàrdia Urbana–, o la de Lleida, amb uns 5.000. En aquestes dues darreres ciutats, aquesta ha estat probablement la manifestació més multitudinària des de la transició.

L'estratègia del Govern espanyol de minimitzar el resultat de la vaga ha estat molt evident a Catalunya. Les xifres de l'executiu espanyol fins o tot queden molt per sota de les xifres de seguiment donades per Foment del Treball, la patronal a Catalunya.

D'aquesta manera, segons el Govern d'Aznar, només un 19,3% dels treballadors i treballadores de Catalunya van donar suport a la vaga. Una xifra que queda lluny del 37% que diu Foment del Treball. Les dades de la Generalitat de Catalunya, en canvi, indiquen que el suport a l'aturada general va ser del 40,6%. Unes xifres que contrasten totes amb el 85,9% que presenten els sindicats.

Instantània de la manifestació que va recórrer el centre de València el passat 20-J. En totes les ciutats del nostre país, les manifestacions que tancaren la vaga són de les més multitudinàries que es recorden.

És, doncs, difícil fer una valoració exacta de l'èxit de la vaga a Catalunya. Per tant, cal deixar de banda interpretacions maniquees provinents d'una o altra banda i fixar-se en aquelles dades que permeten una interpretació el màxim d'objectiva. En aquest sentit, sembla útil recórrer a xifres com la de consum elèctric. A Catalunya es va produir una davallada del consum elèctric del 26%. Una xifra que va situar la corba de consum elèctric del Principat en una línia molt semblant a la que es produeix en els dies festius.

L'èxit de la vaga també ha estat diferent segons els sectors. Així, la paralització del sector industrial va ser gairebé total. L'activitat al cinturó industrial de Barcelona va ser pràcticament zero, així com en altres nuclis industrials clau com el petroquímic de Tarragona. Juntament amb la indústria, el sector transport i, en gran part, el sector públic van secundar

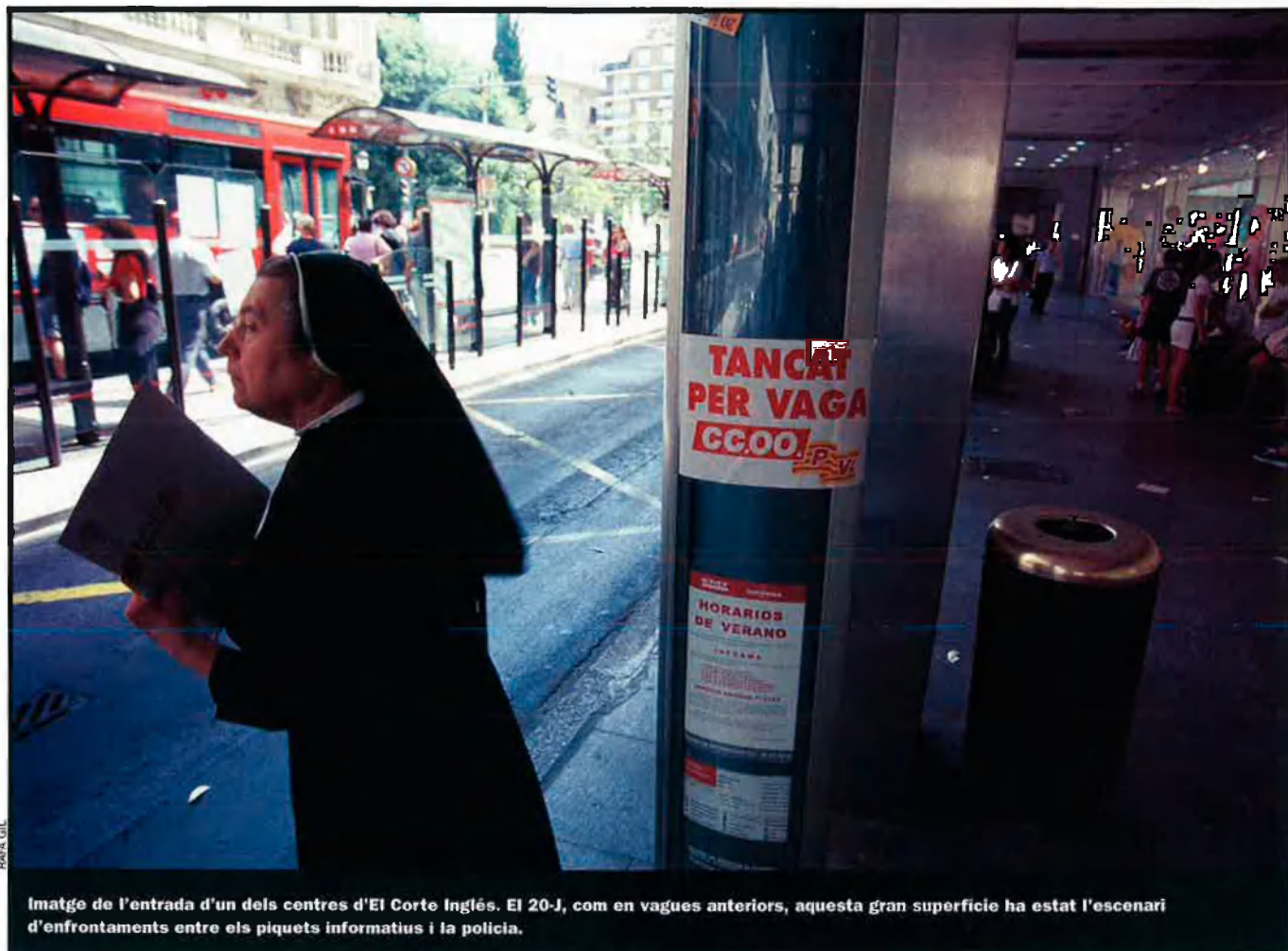
La vaga es va viure de manera especial a Balears: 60.000 fixos discontinus veuen perillar el dret a l'atur

clarament la vaga general. El sector turístic també va donar suport a l'aturada, tot i que no d'una manera tan clara i de forma molt més variada segons l'indret del país.

Potser el comerç va ser el sector que menys es va sumar a la jornada de protesta. Els sindicats calculen la seua participació en un 80% del petit comerç i de les grans superfícies. L'Agrupament de Botiguers i Comerciants de Catalunya (que donava suport a la vaga) assegura que un 90% dels petits comerços van secundar la vaga, mentre que la Confederació de Comerç de Catalunya (associació majoritària, contrària a la vaga) estima la participació del sector

en un 10%. Sigui quina sigui la dada correcta el fet és que la participació d'aquest sector va variar molt segons la població o barri i, en molts casos, es van poder observar comerços amb la porta mig oberta.

Valoracions polítiques. Convergència i Unió va aprofitar la vaga general per a escenificar el procés de distanciament amb el Partit Popular que, des de fa unes setmanes, sembla haver iniciat. Així, la coalició nacionalista es va demarcar de l'executiu espanyol davant la convocatòria de la vaga. Sense donar suport explícit a la jornada d'aturada, diversos representants de la coalició van

BARA GIL

Imatge de l'entrada d'un dels centres d'El Corte Inglés. El 20-J, com en vagues anteriors, aquesta gran superfície ha estat l'escenari d'enfrontaments entre els piquets informatius i la policia.

justificar-la. El secretari general adjunt de Convergència i de la Federació de CiU, Pere Macias, va afirmar el mateix dia de la vaga que estava preocupat "per l'actitud del Partit Popular en els darrers mesos", alhora que afirmava que "és el gran responsable de la vaga que sí que hi

ha hagut", en resposta també a les declaracions fetes pel ministre portaveu del Govern espanyol, Pío Cabanillas, que havia afirmat que no hi havia hagut cap vaga. Macias també va lamentar el "tipus de política agressiva que fa en els últims mesos el PP", i que aquesta "ma-

nera de fer política" no agrada a Catalunya, "i a nosaltres tampoc."

El dirigent de la federació catalanista també va dir: "Nosaltres comprenem molt bé el fet que avui hi hagi molta gent a Catalunya, i a tot Espanya, que vulgui fer i que faci vaga" i que "aquest és un

Les cobertes de 'les Rutes del gust'

Els lectors d'EL TEMPS interessats a tenir les cobertes per a enquadrar els fascicles de 'les Rutes del gust' poden demanar-les, sense cap càrrec, d'alguna d'aquestes maneres:

- Telefonant al 902 131 025
- Enviant aquest anunci, per correu, amb les dades postals a: Av. del Baró de Càrcer, 40, 13a. 46001 VALÈNCIA
- Enviant-lo per fax amb les dades postals al 963 534 569
- Enviant un missatge electrònic, amb les dades postals, a eltemps@eltemps.com

—Les tapes es lliuraran al final de l'obra

decret que té, per nosaltres, tres punts lesionats per a molta gent, però que parlant una mica més, crec que es podien haver resolt sense arribar a la situació de confrontació actual entre sindicats i Govern espanyol”.

A tall d'exemple de l'arrogància del Govern d'Aznar, Macias va criticar la reacció del ministre portaveu espanyol, Pío Cabanillas, de “voler fer veure que no hi ha cap vaga”.

El president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, l'endemà de la vaga va demanar que “s'ha de fer el que intentava fer CiU abans de la vaga”. Així, el president català va fer una crida a totes les parts per restablir el diàleg.

Més crític ha estat el PSC-PSOE. El primer secretari dels socialistes a Catalunya, José Montilla, va demanar a CiU que “trenqui amb el PP”, perquè el seu pacte és perjudicial per als interessos catalans i perquè està supeditat a l'“arrogància i la prepotència” de l'executiu encapçalat per José María Aznar.

Pel vicesecretari d'ERC, Josep Hugué, a Catalunya hi ha hagut molts punts que han confluït en la jornada de vaga general. Hugué va afirmar que la jornada de protesta “a Catalunya és un èxit malgrat el que diguin el mitjans de comunicació afins al Govern”. De fet, aquest dirigent d'ERC va criticar la dura campanya mediàtica que el Govern del PP ha organitzat per minimitzar els resultats de la vaga. En aquest sentit també es va expressar el líder d'ICV, Joan Saura, que va qualificar d'insult les actituds dels ministres portaveu, Pío Cabanillas, i del d'Economia, Rodrigo Ra-

RAFA GIL / EFE

Dalt, un piquet informatiu concentrat a la porta del Palau de la Generalitat Valenciana. A sota, un vaguista enganxa cartells de la convocatòria.

ESPAI ESCÈNIC JOAN BROSSA
Del 19 de juny al 28 de juliol

GRAND ECART

Interpretació: Toni Cots Direcció: Jordi Cortés

Preu especial per als lectors d'EL TEMPS
presentant aquest anunci a la taquilla del teatre

Espectacle inspirat en l'univers poètic de Jean Genet

C/ Allada Vermell, 13 (al final del carrer Princesa) 08003 BCN
Reserva d'entrades: **933 101 364** Oficina: 933 151 596 de 10 a 2
Horari: de dimecres a dissabte a les 22 h i diumenges a les 19 h

NOMÉS 9€

Política per 'hooligans'

Passat el dia de la convocatòria de la vaga general, la notícia ja no és sobre la seva veritable justificació, el sentit que pot tenir fer una vaga general a principis del segle XXI ni, definitivament, l'èxit o no del seu seguiment popular. I és que hi ha un fet que s'ha acabat imposant per damunt de tot: la manipulació de l'opinió pública que l'ha acompanyat des de totes les parts i, com a còmplices d'aquesta manipulació, la responsabilitat per acció i per omissió de determinats mitjans de comunicació.

Efectivament, l'endemà de la vaga encara es podia haver discutit si el projecte de reforma del règim de prestacions laborals s'havia negociat correctament. Es podia debatre si allò que es volia aprovar justificava una vaga general. Era justificat censurar la reacció autoritària del Govern aprovant-ho per decret-llei. Fins i tot podia ser objecte d'anàlisi el decantament polític de la convocatòria sindical, que feia pensar més en una vaga general política, de censura al Govern, que no pas una vaga estrictament per raons de la reforma en discussió. I, vist el seu caràcter polític,

era legítim denunciar que Aznar utilitzés el símil futbolístic per advertir, com si ell fos a la grada i no al camp, que "*este partido lo vamos a ganar*".

La vaga del 20-J encara podia haver estat objecte de més reflexions. Per exemple, hauria estat interessant especular amb la significació de la posició del Govern de la Generalitat de Catalunya que, des d'una més que esperada posició contrària a la convocatòria, va anar evolucionant cap a posicions contemporitzadores, fins a abstenir-se a la votació de la llei, facilitar l'establiment de serveis mínims al gust dels sindicats i retirar-se del conflicte per no prendre-hi mal. Potser el Govern català començava a tenir consciència que hi havia batalles en què es podia estar de saltar a l'arena al costat del PP, com havia fet fins ara. I, és clar, hauria merescut la consideració de qualsevol comentarista la convocatòria de vaga al País Basc, un dia abans, realitzada pels sindicats nacionals bascos i coronada amb un èxit amplíssim, cosa que apuntava en la línia general d'aquell país de saber fer notar que es tracta d'un espai diferenciat, o amb ganes de ser-ho completament, també en el terreny laboral.

La convocatòria havia posat sobre la taula, encara, més elements de controvèrsia. Per exemple, teníem el paper dels tribunals de justícia en l'ordenament dels serveis mínims que, al País Valencià, en pronunciar-se contra la decisió governamental, va provocar una reacció ben poc respectuosa de Zaplana, fins al cas contrari a l'àmbit estatal, que com que no va impedir les pretensions del Govern, va donar lloc a les habituals –i hipòcrites– declaracions del Govern espanyol sobre la necessitat de respectar escrupolosament les decisions dels tribunals. I, per acabar la llista –tot i que no s'acaben els temes–, es podria haver dit alguna cosa de la manera com Aznar havia intentat polititzar la convocatòria per la via patriòtica, com si es tractés d'un acte de traïció per la proximitat amb la cimera europea, cosa amb la qual, implícitament, Felipe González semblava estar d'acord.

Tanmateix, tot això no és res a la vista de les posicions preses el mateix dia de la vaga. És clar que la política ja ho té això, aquesta capacitat de digestió que fa que allò que un dia sembla una qües-

to, així com de la delegada del Govern espanyol a Catalunya, Julia García-Valdecasas, "que va dir que en la manifestació de Barcelona havien participat 9.000 persones".

Al País Valencià, malgrat les xifres ofertes per la Generalitat Valenciana, que assegurava que tan sols havia participat el 10% dels treballadors (85% segons els sindicats), el port de València i els aeroports estaven completament aturats, les estacions de trens sota mínims i l'activitat de les grans empreses de construcció era inexistent. Els polígons industrials estaven buits arreu del País Valencià. Fins i tot la factoria de Porcelanosa, emblema de la pròspera indústria taulellera de Castelló i també paradigma de gran empresa sense activitat sindical, patia per primera vegada els efectes d'una vaga: es va quedar paralitzada. Els punts més fluixos, l'admi-

nistració pública i el sector serveis, que funcionaven a mig gas. A la ciutat de València, per exemple, hi havia oberts més de la meitat dels bancs i dels comerços. Ara bé, el centre de la ciutat estava mig desert (la presència més ostentosa era la dels sindicalistes) i pràcticament ningú no entrava a comprar, com van reconèixer els mateixos comerciants, molts dels quals tancaven les portes de vesprada. Va ser, en bona part, la revolta dels assalariats: si es comptabilitzara la vaga de compra, aquesta hauria estat un èxit al centre de la ciutat.

Era, en definitiva, una vaga que va ser especialment seguida pels treballadors que poden veure's afectats a curt termini pel decret de reforma de la desocupació aprovat pel Govern d'Aznar.

Al País Valencià, no obstant això, si va haver un triomf que ningú no pot posar

en dubte, de la mateixa manera que a la resta de l'estat, aquest va ser el de les manifestacions que van transcórrer pels carrers de moltes ciutats valencianes de vesprada. A Castelló, el recorregut de la manifestació va haver de ser canviat pel desbordament d'assistència. Unes 10.000 persones van participar en una de les manifestacions més grans que es recorden en la ciutat. A València, unes 120.000 persones (15.000 segons la Delegació del Govern i 200.000 segons els sindicats) van recórrer el centre de la ciutat en una marxa que va tardar dues hores i mitja a arribar al seu cap.

Entre les proclames corejades en aquesta manifestació van tenir una especial incidència les referents al comportament informatiu que va mostrar durant la jornada Canal 9, que en tot moment va intentar transmetre la imatge que al País Valencià tot funcionava amb normalitat.

tió d'estat, un drama polític irrepètibl, l'endemà queda ofegat per una nova nicsa que supera l'anterior. Ara bé, en aquest cas no és només l'habitual superació ràpida dels drames històrics a través dels quals s'expressa la política, sinó que realment s'ha plantejat una qüestió de caràcter més general i, aquesta sí, dramàtica. Em refereixo als intents de guanyar el partit, uns i altres, a base de comprar l'àrbitre, per seguir en la metàfora que havia fet fortuna.

Sí: suposem que sigui explicable que es volgués escalfar l'ambient fins al dia d'abans amb declaracions fora de to, ja que anava de confrontació futbolística. Però el que no és ni esportivament ni democràticament acceptable és que es vulgui guanyar un partit comprant l'àrbitre, manipulant l'opinió pública com ha fet el Govern i, també s'ha de dir, els mateixos sindicats encara que en menor mesura, potser només a causa de la seva menor capacitat de fer-ho. Uns i altres —molt més els primers que els segons— han tractat el ciutadà com a *hooligan*, comptant que era millor una adhesió incondicional que no pas crítica, fos quina fos la posició final. Es tractava que el ciutadà no pensés i que estigués mal informat. La campanya governamental a favor del decret, en què una veu il·lus-

trada i fonda, paternalista, de l'estil d'aquelles de la ràdio i televisió franquista, orientava un personatge de veu rogolosa i parlar ignorant, ja era tot un model de propaganda política del pitjor estil. Però el mateix dia 20, tant amb les declaracions del ministre portaveu o del d'afers econòmics, era clar que la desinformació esdevenia l'estratègia comunicativa del dia. I llavors, el paper de TVE i de la premsa "amiga", còmplice d'aquesta desinformació i que certificava que hi ha un cert tipus de periodistes que no solament estan disposats a abandonar la imparcialitat per patriotisme en el cas del terrorisme polític, sinó que, per a ells, qualsevol confrontació amb el Govern és raó suficient per a renunciar al principi bàsic de la veracitat. I si la responsabilitat del periodisme partisà és gran, tampoc no es pot deixar de banda la incapacitat dels mitjans més independents per donar xifres creïbles de participació i abandonant les respectives audiències al ball de dades manipulades que deixaven un 70% de diferència entre unes apreciacions i les altres.

El drama d'aquesta situació que el 20-J ha posat en evidència, doncs, ja no és el de saber si la vaga ha estat un èxit o no, qui ha guanyat el partit o si algú

prendrà nota dels fets per moderar actituds i retornar a la negociació i al diàleg com a model de relació política. No: la qüestió és que s'ha jugat brut, s'han tornat a vulnerar les regles del joc democràtic i, en definitiva, s'ha tornat a mentir. I, encara que ho lamenti, he de dir que la gran mentida del Govern, amplificada per determinats mitjans de comunicació i periodistes amb nom i cognom, ha arrossegat els sindicats i l'oposició socialista espanyola a fer el mateix.

El 21-J, aquest endemà de la convocatòria una mica extemporània de vaga general —l'avantsala de la revolució, com Ignasi Riera recordava que era en els temps gloriosos en els quals es creia possible la subversió general de l'ordre— és un veritable dia de dol per a la maduresa democràtica no pas dels ciutadans, sinó dels seus governants. Llavors, que no es queixin si cada vegada hi ha més gent amb veritable consciència política, i no pas per menfotisme polític, que s'exilia interiorment per no perdre el temps a conèixer les misèries d'una activitat que hauria de ser noble però que alguns converteixen en cosa de *hooligans*.

Salvador Cardús, sociòleg

Com per tot arreu, també a les Illes Balears la vaga va ser per a uns massiva i per als altres gairebé inexistent. Segons els sindicats, un 89% dels treballadors balears aturaren, mentre que el Govern situà la manca d'activitat laboral en un 21%.

Al marge de discrepàncies, hi ha un fet, en la participació, prou significatiu. Les dades del Govern situen les Balears com la tercera comunitat autònoma, darrere d'Andalusia i Astúries, en seguiment de la vaga. Qualsevol coneixedor de la realitat sociològica illenca s'hauria d'estranyar, atès que la societat balear no es caracteritza precisament per les mobilitzacions. Però és que a les Illes hi ha, com a mínim, uns 60.000 fixos discontinus que veuen perillar el dret a l'atur. Es podria dir, doncs, que la vaga va tenir més impacte que qualsevol altra per aquest motiu.

Quant al seguiment, es van veure afectades activitats bàsiques com ara el transport de mercaderies, el comerç a la capital, activitats industrials, educació, etc. Entrar en la guerra de xifres és absurd, però res millor per a calibrar la participació que la manifestació de la tarda. A Palma, feia molts anys que no es veia una manifestació tan nombrosa. Significativament, la policia va donar indicativament una xifra, de 10.000 a 12.000, que posteriorment va rebaixar a 7.000. Els organitzadors asseguraren una participació de més de 20.000 manifestants. Potser ni ells mateixos s'esperaven tanta gent. Ben segur que si haguessin sabut que la policia donaria aquella xifra, la de l'organització seria encara molt superior a l'oferta. Tot i això s'ha de dir que la xifra de la policia és bastant assenyada. A Palma, ajuntar una quantitat d'entre 10.000 i 15.000 persones en una mani-

festació està a l'abast de molt poques organitzacions. Només algunes manifestacions ecologistes han assolit aquesta participació.

A més dels líders sindicals (Josep Benedicto, CCOO; i Lorenzo Bravo, UGT) que obrien la manifestació, es va poder veure entre la gernació membres del Govern balear com els consellers de Treball, Eberhard Grosske, de Medi Ambient, Margalida Rosselló, o el vicepresident, Pere Sampol.

L'endemà tota la premsa balear destacà la incidència relativa i discontinua de la vaga i que les platges eren plenes i transmetien un cert aire, a pesar de l'èxit de la manifestació, de fracàs de la convocatòria.

*Miquel Calvet
Miquel Payeras
Enric Rimbau*